

XXXI KONKURS HISTORYCZNY

„Polska Piastów: 960 - 1370”

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

Rok szkolny 2008/2009

Eliminacje I stopnia

Instrukcja dla ucznia

- 1. Pamiętaj, iż czas na wypełnienie testu wynosi 90 minut.*
- 2. Sprawdź, czy Twój test zawiera 16 pytań.*
- 3. Przeczytaj uważnie każde polecenie oraz zamieszczone uwagi.*
- 4. Pisz starannie, używaj długopisu lub pióra.*
- 5. Nie wolno używać korektorów.*
- 6. Jeśli się pomylisz, przekreśl i napisz u góry.*
- 7. Maksymalna ilość punktów wynosi 100.*

Życzymy powodzenia

1. Ułóż wydarzenia w kolejności chronologicznej stawiając cyfrę 1 przy wydarzeniu najwcześniejszym, a cyfrę 2 przy najpóźniejszym.

- a) pokój w Budziszynie - (.....)
- b) najazd Fryderyka Barbarossy na Polskę - (.....)
- c) przyłączenie Rusi Czerwonej do Polski - (.....)
- d) chrzest Polski - (.....)
- e) opanowanie Pomorza Gdańskiego przez Bolesława Krzywoustego - (.....)

[0 - 2 pkt.]

2. Podaj nazwę urzędników posiadających następujące uprawnienia w monarchii wczesnopiastowskiej X - XII wieku.

- a) dowodził wojami -
- b) rządził dużym, ważnym grodem -
- c) przygotowywał pisma w imieniu władcy -
- d) zarządzał piwnicą władcy z trunkami -
- e) dbał o zaopatrzenie stołu władcy w żywność -
- f) nosił przed władcą miecz podczas uroczystości -
- g) zajmował się stajnią i stadniną władcy -

[0 - 7 pkt.]

3. Uzupełnij tekst dotyczący lokacji miast w Polsce w okresie rozbiegów dzielnicowych.

Lokacji dokonywał czyli człowiek z pewnym doświadczeniem w zakresie zakładania nowych miast na prawie niemieckim. Najczęściej wzorował się na założeniu niemieckiego miasta Jego pierwszą czynnością było wytyczenie centralnej części nowego miasta czyli Z czterech jego rogów wychodziły pod kątem prostym po (podaj liczbę) ulice. Tutaj znajdowały się najważniejsze budowle i urządzenia miejskie: siedziba władz miejskich czyli, kramy, waga miejska, studnia oraz słup, do którego przywiązywano przestępców skazanych na chłostę zwany Nieopodal znajdował się kościół parafialny zwany z niemiecka Z chwilą powstania miasta jego założyciel stawał się dziedzicznym Miasta starały się pozbyć tych przedstawicieli pana miasta wykupując z ich rąk dziedziczne Na ich miejsce powoływano, który stał na czele rady miejskiej. Były to organy samorządu miasta.

[0 - 10 pkt.]

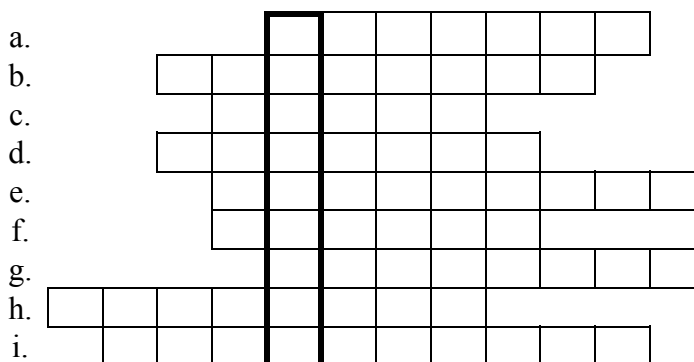
4. Uzupełnij tabelę przedstawiającą postanowienia testamentu Bolesława Krzywoustego.

Nazwa dzielnicy	Książę, do którego należała dzielnica (imię i przydomek)
Dzielnica senioralna oraz Śląsk	
Mazowsze z częścią Kujaw	
Wielkopolska	
Ziemia sandomierska	
Nie uwzględniony w testamencie	

[0 - 5 pkt.]

5. Rozwiąż krzyżówkę a następnie zapisz hasło główne.

- Henryk, książę śląski, który poległ w bitwie pod Legnicą.
- Przyrodni brat Bolesława Krzywoustego.
- Książę słupski, wnuk Kazimierz Wielkiego, usynowiony przez niego.
- Zniemczony biskup krakowski stojący na czele buntu przeciwko Władysławowi Łokietkowi.
- Biskup krakowski zamordowany na rozkaz Bolesława Śmiałego.
- Pierwszy polski biskup misyjny.
- Biskup praski zamordowany przez Prusów.
- Wszechwładny wojewoda Władysława Hermana.
- Książę czeski, który najechał Polskę w 1039 r.

Hasło główne:

[0 - 10 pkt.]

6. Połącz daty lokacji z nazwami zakładanych miast wpisując odpowiednią cyfrę w wykropkowane miejsca.

a) Poznań - (.....)	1. 1257 r.
b) Wrocław - (.....)	2. 1253 r.
c) Kraków - (.....)	3. 1242 r.
d) Złotoryja - (.....)	4. 1267 r.
	5. 1217 r.

[0 - 4 pkt.]

7. Podane zabytki przyporządkuj do stylu architektonicznego, w którym zostały zbudowane, wpisując je do odpowiedniej rubryki tabeli.

kolegiata w Tumie pod Łęczycą, kościół Mariacki w Gdańsku, kościół Mariacki w Krakowie, rotunda św. Mikołaja w Cieszynie, kościół św. Andrzeja w Krakowie, katedra we Wrocławiu

L. p	Styl romański	Styl gotycki
1.		
2.		
3.		

[0 - 6 pkt.]

8. Uzupełnij daty roczne koronacji lub imiona i przydomki królów z dynastii Piastów.

- a) 1333 r. -
b) - Przemysł II
c) 1076 r. -
d) - Władysław Łokietek
e) 1025 r. -
-

[0 - 6 pkt.]

9. Uzupełnij poniższą tabelę dotyczącą stosunków polsko-krzyżackich w XIII i XIV w.

Data roczna	Wydarzenie	Piast związany z wydarzeniem (imię i przydomek)
1226		
.....	Zajęcie Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków	
1320 -1321		
.....	Bitwa pod Płowcami	
1339		
.....	Pokój w Kaliszu	

[0 - 12 pkt.]

10. Połącz terminy z ich objaśnieniami wpisując odpowiednią cyfrę w wy kropkowane miejsca.

- a) statuty - (.....)
b) prawo składu - (.....)
c) immunitet - (.....)
d) monarchia patrymonialna - (.....)
e) trójpółówka - (.....)
f) przymus drogowy - (.....)

- zwolnienie osób lub określonych obszarów od podległości powszechnie wiążącym obowiązkom prawnym
- forma ustrojowa polegająca na uznaniu państwa za prywatną własność panującego
- obowiązek korzystania przez kupców ze ściśle określonych szlaków bez możliwości ominięcia danego miasta
- zbiory norm prawa zwyczajowego wydawane przez władzę
- średniowieczny przywilej gwarantujący, że towar przewożony przez miasto będzie wystawiony na sprzedaż dla miejscowych kupców
- system uprawy roli polegający na przemiennym w ciągu trzech lat obsiewaniu danego kawałka pola
- wyłączne uprawnienie władcy w jakiegokolwiek dziedzinie

[0 - 6 pkt.]

a)
b)
c)
d)

12. Uzupełnij informacje przedstawiające strukturę organizacji kościelnej w Polsce po zakończeniu zjazdu gnieźnieńskiego, dopisując nazwy grodów, w których znajdowały się następujące placówki.

- [0 - 5 pkt.]**

13. Podkreśl określenie „prawda” jeżeli zdanie jest prawdziwe lub „fałsz” gdy jest błędne. W tym przypadku podaj poprawną odpowiedź poprawiając tylko wytłuszczone informacje.

- [0 - 7 pkt.]**

14. Uzupełnij tabelę dopisując do przytoczonych opisów ciężarów prawa książęcego nazwę daniny lub posługi.

Rodzaj ciężaru prawa książęcego	Opis	Nazwa
Daniny	Danina w zbożu od jednostki gruntowej czyli określającej powierzchnię	
	Danina od gospodarstwa	
	Danina od sprzężaju czyli wołu	
Posługi	Obowiązek ugoszczenia przejeżdżającego wraz z drużyną księcia	
	Obowiązek udostępniania koni i wozów księciu i jego urzędnikom	
	Służba wartownicza w grodach	

[0 - 6 pkt.]

15. Na podstawie tekstu źródłowego odpowiedz na poniższe pytania

„ O ile bowiem wieloma cnotami i zacnościami daleko i szeroko zasłynął Bolesław, to jednakże przede wszystkim tymi trzema: sprawiedliwością, bezstronnością i pobożnością wzniósł się na szczyty wielkości. Sprawiedliwością - ponieważ bez względu na osobę rozstrzygał sprawę w sądzie; bezstronnością - ponieważ dostojników i cały lud roztropnie miłował; pobożnością - ponieważ Chrystusa i Jego oblubienicę [tzn. Kościół] czczył wszelkimi sposobami. A ponieważ czynił sprawiedliwość i wszystkich na równi miłował, a matkę-Kościół oraz mężów duchownych wywyższał, więc też dzięki modłom świętej matki-Kościola i wstawiennictwu prałatów Bóg wyniósł czoło jego w chwale i we wszystkim wiodło mu się dobrze i pomyślnie.

Za jego bowiem czasów nie tylko komesowie, lecz nawet ogół rycerstwa nosił łańcuchy złote niezmierniej wagi; tak opływali wszyscy w nadmiar pieniędzy. Niewiasty zaś dworskie tak chodziły obciążone złotymi koronami, koliaми, łańcuchami na szyję, naramiennikami, złotymi frędzlami i klejnotami, że gdyby ich drudzy nie podtrzymywali, nie mogłyby udźwignąć tego ciężaru kruszców.”

Anonim tzw. Gall, Kronika polska, XII wiek

a) Podaj autora i tytuł dzieła, z którego pochodzi przytoczony fragment?

.....

b) O jakim władcy Polski mówi przytoczony fragment? Podaj jego imię i przydomek.

.....

c) Jakie trzy cechy, według autora, pozwoliły mu stać się potężnym władcą?

-

-

-

[0 - 6 pkt.]

16. Do podanych informacji dopisz nazwy zabytków kultury i sztuki z nimi związanych.

- a) przedstawiają 18 scen z życia św. Wojciecha -
- b) łacińska pieśń o św. Stanisławie -
- c) pierwsze zanotowane zdanie w języku polskim -
- d) dokument Mieszka I oddający jego państwo pod opiekę papieża -

[0 - 4 pkt.]

Klucz odpowiedzi

1.

c) 2 d) 1

2.

- a) wojewoda
- b) kasztelan (komes)
- c) kanclerz
- d) cześnik
- e) stolnik
- f) miecznik
- g) koniuszy

3.

zasadźca, Magdeburg (Lubeka), rynku, dwie, ratusz, pręgierzem, farą, wójtem, wójtostwa, burmistrza

4.

Nazwa dzielnicy	Książę, do którego należała dzielnica (imię i przydomek)
	Władysław II Wygnaniec
	Bolesław Kędzierzawy
	Mieszko III Stary
	Henryk Sandomierski
	Kazimierz Sprawiedliwy

5.

a.				P	O	B	O	Ż	N	Y	
b.	Z	B	I	G	N	I	E	W			
c.		K	A	Ż	K	O					
d.	M	U	S	K	A	T	A				
e.		S	T	A	N	I	S	Ł	A	W	
f.		J	O	R	D	A	N				
g.			W	O	J	C	I	E	C	H	
h.	S	I	E	C	I	E	C	H			
i.		B	R	Z	E	T	Y	S	Ł	A	W

Hasło główne: Piastowie - 1 pkt.

6.

a) 2 b) 3 c) 1 d) 5

7.

L. p	Styl romański	Styl gotycki
1.	kolegiata w Tumie pod Łęczycą	kościół Mariacki w Krakowie
2.	kościół św. Andrzeja w Krakowie	kościół Mariacki w Gdańsku
3.	rotunda św. Mikołaja w Cieszynie	katedra we Wrocławiu

8.

- a) Kazimierz Wielki
- b) 1295 r.
- c) Bolesław Śmiały (Szczodry)
- d) 1320 r.
- e) Bolesław Chrobry, Mieszko II

9.

Data roczna	Wydarzenie	Piast związany z wydarzeniem
	Sprowadzenie Krzyżaków do Polski	Konrad Mazowiecki
1309 (1308)		Władysław Łokietek
	Pierwszy sąd papieski nad Krzyżakami	Władysław Łokietek
1331		Władysław Łokietek
	Drugi sąd papieski nad Krzyżakami	Kazimierz Wielki
1343		Kazimierz Wielki

10.

- a) 4 b) 5 c) 1 d) 2 e) 6 f) 3

11.

- a) duchowieństwo
- b) rycerstwo (szlachta)
- c) mieszczaństwo
- d) chłopci (kniezie)

12.

- a) Gniezno
- b) Kołobrzeg, Wrocław, Kraków
- c) Poznań

13.

a) Prawda - 1 pkt.

b) Fałsz - 1 pkt.

Wzorem dla założenia Akademii Krakowskiej były uniwersytety w **Bolonii i Padwie** - 1 pkt.

c) Fałsz - 1 pkt.

Akademia Krakowska składała się z wydziałów: **prawa rzymskiego, prawa kanonicznego, sztuk wyzwolonych, medycyny** - 1 pkt.

d) Prawda - 1 pkt.

e) Prawda - 1 pkt.

14.

Rodzaj ciężaru prawa książęcego	Opis	Nazwa
Daniny		poradlnie
		podymne (podworowe, narzaz)
		powołowe
Posługi		stan (stancja)
		podwoda
		stróża

15.

- a) Gall Anonim, „Kronika polska”
- b) Bolesław Chrobry
- c) sprawiedliwość, bezstronność, pobożność

16.

- a) Drzwi gnieźnieńskie
- b) Gaude Mater Polonia
- c) Księga henrykowska
- d) Dagome iudex